

Het Nederlands Kanker Instituut -
Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis

Terugblik 2007

Het Nederlands Kanker Instituut -
Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis

Terugblik 2007

Inhoud

Het NKI-AVL: Center of Excellence	3
Patiëntenzorg	10
Research	17
Jezelf ontwikkelen in een lerende organisatie	21

Het NKI-AVL: Center of Excellence

Onderzoek en behandeling van kanker samen onder één dak: daarin is het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis (NKI-AVL) uniek in Nederland. Het instituut, dat bestaat uit een wetenschappelijk onderzoekslaboratorium en een gespecialiseerde kliniek, heeft koningin Beatrix als beschermvrouwe. Het NKI-AVL is een Center of Excellence; een topinstituut dat zowel nationaal als

internationaal wordt erkend en waar belangrijk onderzoek plaatsvindt. Patiënten krijgen de beste behandeling die momenteel beschikbaar is.

De hoogste kwaliteit bieden in zorg, onderzoek en onderwijs, dat is wat het NKI-AVL als Center of Excellence nastreeft. Dagelijks zetten ongeveer 1.880 medewerkers zich hiervoor in. We werken samen met academische ziekenhuizen, universiteiten en wetenschappelijke onderzoeksinstituten in binnen-

en buitenland. Onze activiteiten zijn drieledig: oncologisch onderzoek, oncologische zorg en de opleiding van hooggekwalificeerde kankeronderzoekers, klinisch-oncologische specialisten, paramedici en verpleegkundigen.

Al deze activiteiten zijn ondergebracht in één instituut. Daarin werken twee afzonderlijke rechtspersonen, stichting het Nederlands Kanker Instituut en stichting Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, samen onder één bestuur.

Dankzij deze structuur hangen zorg, onderzoek en onderwijs nauw samen en versterken zij elkaar.

Onze medewerkers in 2007

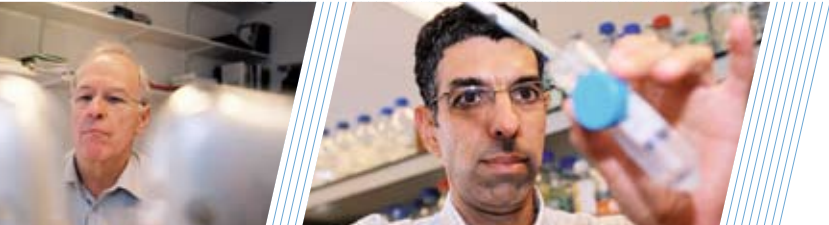
Prijzen en benoemingen

De inzet en deskundigheid van onze mensen bleef ook in 2007 niet onopgemerkt. We zijn trots op de prijzen en benoemingen die hen ten deel vielen. Enkele voorbeelden:

- > Hoofd-halschirurg Dr. Bing Tan is als eerste niet-Indonesische arts benoemd tot **hoogleraar aan de Universiteit Gadjah Mada in Yokyakarta**.
- > Chirurg Dr. Emiel Rutgers is benoemd tot **bijzonder hoogleraar Heelkundige Oncologie aan de Universiteit van Amsterdam**, in het bijzonder de diagnostiek en de behandeling van het mammacarcinoom.
- > Prof. dr. René Bernards werd gekozen tot lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) en ontving de **ESMO Lifetime Achievement Award in Translation Research in Breast Cancer**.

- > Dr. Reuven Agami won de prestigieuze *Steiner Award* en werd benoemd tot lid van de Europese Moleculaire Biologie Organisatie (EMBO).

- > Prof. dr. Piet Borst ontving de *Distinguished Service Award* ingesteld door Amerikaanse instituten.
- > Dr. Laura van 't Veer ontving de *Estee Lauder Pink Ribbon Research Award*.
- > Prof. dr. Anton Berns ontving de *Charles B. Smith Visiting Professorship* van het Memorial Sloan Kettering Cancer Center.
- > De AVL-prijs 2007 voor *jonge, veelbelovende NKI-wetenschappers* werd toegekend aan dr. Sophia Bruggeman.
- > MedNet Magazine brengt bij negen specialismen de medische top in beeld. In een enquête onder 600 artsen wordt prof. dr. Simon Horenblas door zijn vakgenoten uitgeroepen tot één van de drie *topartsen op het vakgebied Urologie*.
- > In 2007 heeft een aantal vooraanstaande specialisten afscheid genomen omdat zij de pensioengerechtigde leeftijd

bereikten. Zo heeft prof. dr. Harry Bartelink in april, na meer dan twintig jaar, afscheid genomen als medisch clusterhoofd Radiotherapie. Bij zijn afscheid werd hij benoemd tot *Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw*. Prof. dr. Bin Kroon heeft afscheid genomen als hoofd van de afdeling Chirurgie. Hij werd benoemd tot *officier in de Orde van Oranje Nassau*.

- > KWF Kankerbestrijding heeft de *Prof. dr. Muntendamprijs 2007* toegekend aan Erik van Muilekom, verpleegkundig

specialist in het NKI-AVL voor zijn inzet in de deskundigheidsbevordering van de oncologieverpleegkundige en zijn bijdrage aan de voorlichting van kankerpatiënten.

Samen fondsen werven voor onderzoek

Het Antoni van Leeuwenhoek Kanker Research Fonds is het resultaat van de overeenkomst tussen het NKI-AVL en KWF Kankerbestrijding. Onder deze naam worden vanaf 2008 fondsen geworven voor basaal, translationeel en klinisch onderzoek. In translationeel onderzoek wordt onderzocht wat nieuw verworven kennis over (het ontstaan van) kanker uit basaal onderzoek kan betekenen voor de diagnostiek, de preventie of de behandeling. In klinisch onderzoek staan patiënten centraal: daarin worden bijvoorbeeld de resultaten van diverse behandelingen vergeleken.

Antoni van Leeuwenhoek Kanker Researchfunds

Partner van

Vereniging Het Nederlands Kanker Instituut

Het NKI-AVL zet zich elke dag in voor topkwaliteit in patiëntenzorg en wetenschappelijk onderzoek. Maar behalve expertise en inzet is daar ook geld voor nodig. In 2007 hebben zo'n 3500 vrienden een financiële bijdrage geleverd. Ook ontving het NKI-AVL gelden uit erfenissen en legaten. Wij zijn onze vrienden en donateurs zeer erkentelijk voor hun bijdrage. Het stelt ons in staat hier voor een deel ons onderzoek mee te financieren.

Patiëntenzorg

Minder wachttijden, vlotte doorloop

Afspraken met verschillende specialisten op één dag. Minder wachttijden. Een gerichte behandeling. Patiënten hebben er baat bij als hun behandeling zo gestroomlijnd mogelijk verloopt. In 2007 is een aantal veel voorkomende diagnose- en behandeltrajecten uitgebreid geanalyseerd en samengevat tot gestroomlijnde zorgpaden. Het resultaat? Patiënten krijgen een

heel gerichte en efficiënte behandeling. Bovendien kunnen afspraken gecombineerd worden en zijn wachttijden en doorlooptijden verbeterd. Uit onderzoek blijkt dat de patiënten zeer tevreden zijn over de geboden zorg.

Goede zorg binnen én buiten de ziekenhuismuren

Om de zorg goed te continueren in de thuissituatie, ook voor poliklinische patiënten, is in 2007 een project gestart om een *transmuraal zorgpad voor longkankerpatiënten* te ontwikkelen. Het behandeltraject van longkankerpatiënten – zowel in als buiten het ziekenhuis – is geanalyseerd en efficiëntieverbeteringen zijn aangebracht.

Voorlichting op Maat

Patiënten en naasten blijken steeds meer behoefte te hebben aan informatie via internet. Bij het NKI-AVL bestaat de wens om aan deze vraag van patiënten tegemoet te komen. Derhalve is het project Voorlichting Op Maat (V.O.M.) in maart 2007 gestart. Het project V.O.M. heeft als doel om iedere patiënt een eigen account aan te bieden op www.nki.nl. In deze omgeving vindt de patiënt informatie over diagnostische onderzoeken, behandeling en/of nazorg. De patiënt krijgt de informatie die op dat moment relevant is. Het project zal in juli 2008 starten met een eerste pilot gericht op de patiëntengroep longkanker.

Kengetallen

Aantal patiënten neemt toe

In 2007 is het aantal patiënten sterk toegenomen. Daarnaast is – vooral dankzij een optimale benutting van het operatie-complex - het aantal operaties gestegen met 9,9% ten opzichte van 2006. In totaal vonden er 3.869 operaties plaats. Het aantal bestralingssessies en brachytherapieën¹ nam toe met resp. 12% en 23,9%.

De laatste jaren is er landelijk sprake van een daling van het aantal verpleegdagen en de gemiddelde verpleegduur. Patiënten gaan eerder terug naar huis. Dat kan dankzij verbeterde technieken die verschillende behandelingen minder invasief maken: grote, uitgebreide operaties zijn vervangen door kleinere ingrepen. Voor patiënten is dat minder belastend.

¹ Brachytherapie: in tegenstelling tot bestraling door een uitwendige bron, wordt bij brachytherapie een radioactieve bron in het lichaam gebracht tot in of tegen de tumor.

Patiëntenzorg in cijfers

Patiëntenzorg in cijfers	2006	2007	% groei
erkende bedden	180	180	-
waarvan dagbehandelingsbedden	30	30	-
operatiekamers	5	5	-
bestralingstoestellen	9	9	-
spreekuurkamers polikliniek	41	41	-
polikliniekbezoeken	22.688	26.397	16,3
second opinions	1.755	2.021	15,2
operatieve verrichtingen	20.797	28.288	36,0
klinisch en poliklinisch			
opnamen	6.263	6.493	3,7
dagverpleging inclusief cytostatica	18.601	18.974	2,0
verpleegdagen	42.118	41.637	-1,1
gemiddelde verpleegduur	6,7	6,6	-1,5
bestralingsessies	4.141	4.638	12,0
brachytherapie	159	197	23,9

Automatisering in 2007

Een goede stroomlijning van informatie komt de patiëntenzorg ten goede. Het NKI-AVL heeft in 2007 enkele belangrijke ontwikkelingen ingezet.

- > Van elke patiënt alle informatie op één plek bij elkaar. Daarin gaat het Elektronisch Patiënten Dossier voorzien. Met het invoeren van een nieuw ziekenhuis informatie systeem (ZIS) is een grote en succesvolle stap gezet. Dit systeem gaat

Moderne accommodatie

In 2007 is de verbouwing van de oude kliniek tot research- en diagnostiekafdelingen gestart. In 2008 zal het researchgebouw en een belangrijk deel van het stafgebouw in gebruik worden genomen.

als basis dienen voor de invoering van het Elektronisch Patiënten Dossier. Planningen, status, correspondentie en financiële informatie: het komt allemaal tezamen in het ZIS.

- > Het doktershandschrift verkeerd gelezen? Dat kan straks niet meer voorkomen. In 2007 zijn namelijk de nodige voorbereidingen getroffen voor andere belangrijke automatiseringsslag: de koppeling van een Elektronisch Voorschrijf Systeem en een ordercommunicatiesysteem. In de loop van 2008 wordt deze koppeling gerealiseerd.

NKI-AVL in de media

Redacties van binnen- en buitenlandse media die op zoek zijn naar expertise op het gebied van kanker, weten het NKI-AVL te vinden. De media-aandacht in 2007 bevestigt dit.

Onze medewerkers waren in 2007 graag geziene gasten in nationale en internationale media. Vooral in oktober, de landelijke Borstkankermaand. Van Libelle tot en met Opzij, van het Algemeen Dagblad tot Margriet-webtv: in diverse

media kwamen onze medewerkers aan het woord over preventie, onderzoek en behandeling van borstkanker.

Elsevier: 'NKI-AVL beste oncologie-ziekenhuis van Nederland'

Voor het tweede achtereenvolgende jaar is het NKI-AVL door Elsevier uitgeroepen tot het beste ziekenhuis op het gebied van oncologie. Deze kwalificatie is gebaseerd op een enquête onder deskundigen in de zorg: huisartsen, specialisten,

hoofdverpleegkundigen, hoofden intensive care, kwaliteitsmanagers en bestuurders gaven hun mening. In de ranglijst Beste Ziekenhuizen van dezelfde enquête haalde het NKI-AVL de vierde plaats in de categorie Medisch Functioneren Algemeen.

Mammapoli krijgt Gouden Borstbeeld

Ook de mammapoli viel in de prijzen. Lezeressen van Libelle verkozen de mammapoli van het NKI-AVL tot de beste van

Nederland. In de landelijke Borstkankermaand werd het Gouden Borstbeeld aan ons uitgereikt. Vooral het feit dat vrouwen binnen een dag uitsluitel krijgen of er daadwerkelijk sprake is van borstkanker, werd geroemd.

Research

In het NKI-AVL werken onderzoekers van wereldfaam. Veel aandacht gaat uit naar het basale onderzoek, daarnaast worden er uitstekende resultaten geboekt in klinisch, translationeel, epidemiologisch en psychosociaal onderzoek. Onze onderzoekers publiceerden hierover ook in 2007 weer in toonaangevende wetenschappelijke tijdschriften, ze ontvingen uitnodigingen om te spreken op belangrijke internationale congressen en kregen subsidies en prestigieuze prijzen toegekend.

Het wetenschappelijk onderzoek in het NKI-AVL vindt plaats in de laboratoria en de kliniek. In de laboratoria werken 45 wetenschappers met een onderzoeksgroep. Zij onderzoeken wat kanker is en hoe het te behandelen zou zijn (zogenaamd

basaal en translationeel onderzoek). Daarnaast besteedt een groot aantal van de specialisten een deel van zijn/haar tijd aan wetenschappelijk onderzoek. Dat doen zij zowel in de kliniek

(bijv. een klinische trial om nieuwe medicijnen te testen of nieuwe behandelmethoden te ontwikkelen) als in het laboratorium.

In 2007 hebben onderzoekers van het NKI-AVL weer vaak in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften gepubliceerd. In totaal werd maar liefst 62 keer in de internationale toptijdschriften gepubliceerd waarvan de impactfactor hoger is dan 10. De impactfactor geeft aan hoe vaak een artikel geciteerd wordt in wetenschappelijke publicaties. Hoe hoger de impactfactor, hoe vaker het artikel wordt aangehaald. Tweeëntwintig onderzoekers hebben met succes een proefschrift verdedigd en daarmee de doctorsgraad behaald.

Het NKI-AVL heeft 25 professoren in dienst die een leerstoel hebben bij een van de Nederlandse universiteiten.

Wilt u meer weten over ons wetenschappelijk onderzoek in 2007? Kijk voor een gedetailleerde beschrijving in het Scientific Annual Report (zie www.nki.nl).

Ontwikkelingen in onderzoek

- > Het NKI-AVL is in 2007 een onderzoekssamenwerking met geneesmiddelenproducent Organon aangegaan. Dankzij

deze samenwerking is het NKI-AVL in staat een faciliteit op te zetten waarin op grote schaal experimenten uitgevoerd kunnen worden om de functie van kankergenen te onderzoeken.

- > Het Cancer Genomics Center – een samenwerking van onderzoeksgroepen uit het NKI, Utrecht en Rotterdam – is zo goed beoordeeld dat het bovenop haar reguliere 5-jaarlijkse subsidie, 2,5 miljoen euro extra heeft ontvangen om jonge groepsleiders te rekruteren.

- > In 2007 hebben onderzoekers van het NKI vele subsidies weten te verkrijgen. Daniel Peeper heeft een prestigieuze KWF-programmasubsidie verworven, Reuven Agami een European Research Council-subsidie en Jan-Hermen Dannenberg en Johan de Rooij hebben elk een NWO VIDI-subsidie ontvangen.
- > Het ontstaan en de behandeling van (humane) tumoren kunnen voortaan goed worden nagebootst, want in 2007 is de Mouse Cancer Clinic gestart. Hier worden muismodellen

gebruikt om tumoren die ook bij de mens voorkomen, te kunnen bestuderen. De Clinic beschikt over dezelfde diagnostische apparatuur die ook in de kliniek wordt gebruikt, maar dan op muis-formaat.

- > Mede door een subsidie van de Nefkens Stichting heeft het NKI een Illumina Bead Station kunnen kopen. Dit apparaat maakt het mogelijk nog beter de expressie van kankergenen in normale cellen en kankercellen met elkaar te vergelijken.

Jezelf ontwikkelen in een lerende organisatie

Het NKI-AVL biedt medewerkers een werkomgeving waarin eigen verantwoordelijkheid, professionele ontwikkeling en goede arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden de uitgangspunten zijn. Zowel onze medewerkers in zorg en onderzoek als de medewerkers in de ondersteunende functies krijgen bij ons de ruimte om zich te ontwikkelen. Daarnaast zorgen we samen voor een goede werksfeer, waarin het plezierig werken is.

In een sterk gespecialiseerd werkveld als het onze gaan de ontwikkelingen snel. Daarom is het voor ons essentieel om kennis en vaardigheden te blijven ontwikkelen en uit te dragen, zowel intern als extern. Dankzij onze deskundige medewerkers, die zich met betrokkenheid en flexibiliteit inzetten in hun vakgebied, kan het NKI-AVL haar rol als Center of Excellence waarmaken.

Deskundigheidsbevordering

Vele professionals van het NKI-AVL dragen hun kennis en kunde over op externe collega's en beroepsbeoefenaren. Zij leveren bijdragen aan cursussen, symposia en opleidingen op universitair-, hbo- en mbo-niveau en benutten hun deskundigheid en ervaring in (inter)nationale bestuursfuncties. Ook aankomende talenten krijgen bij ons de ruimte en aandacht die ze verdienen. Er zijn veel stagemogelijkheden om ook beginnende professionals een goede start te geven.

Symposium

Jaarlijks organiseert het NKI-AVL een symposium voor verpleegkundigen en paramedici. In 2007 was het thema 'De grote vier; van preventie tot nazorg.' Jaarlijks wordt bij meer dan 70.000 mensen in Nederland de diagnose kanker geconstateerd. De 'grote vier', namelijk borstkanker, prostaatcancer, longkanker en darmkanker, zijn samen verantwoordelijk voor meer dan de helft daarvan. Tijdens het symposium werden nieuwe inzichten en ontwikkelingen op het gebied van preventie, behandeling en nazorg gepresenteerd. Zo'n 500 bezoekers en 55 medewerkers maakten het tot een groot succes.

Organisatie stroomlijnen

In 2007 heeft de interne organisatie enkele veranderingen ondergaan. Doel was het vergroten van de wendbaarheid van

de organisatie, om sneller te kunnen inspelen op externe en interne veranderingen. Onder de noemer 'Stroomlijnen NKI-AVL' heeft de Raad van Bestuur een proces in gang gezet dat de leidinggevende structuur en de organisatorische indeling hierop voorbereidt. Een aantal ondersteunende diensten is samengegaan, een aantal activiteiten is samengebracht in een stafafdeling en het informatiemanagement is tijdelijk ondergebracht bij de Raad van Bestuur.

Medewerkers in cijfers

In 2007 waren er gemiddeld 1880 medewerkers (1537 fte) in dienst van het NKI-AVL.

Hiervan is 68,2% vrouw en 31,8% man.

- 49,3% is jonger dan 40 jaar;
 - 28,4% is tussen de 40 en 50 jaar;
 - 22,3% is 50 jaar of ouder.
-

Colofon

(Eind)redactie Marleen Kamminga, Ramona Pauwels

Fotografie Audiovisuele Dienst NKI-AVL, Jan Schot Fotografie, KopArt

Ontwerp Room for ID's, Nieuwegein

Druk drukkerij Damen, Werkendam

mei 2008

www.nki.nl

Een volledig overzicht van de activiteiten van het NKI-AVL in 2007 vindt u in het Jaardocument 2007. Dit document is te downloaden via www.nki.nl.

Plesmanlaan 121
1066 CX Amsterdam
020 512 91 11
www.nki.nl

